

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

**KLAGE FRA ADVOKAT A PÅ SORENSKRIVER B, X TINGRETT. SAK NR
104/05**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 30. januar 2006 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Jon Høyland, nestleder, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen, Wenche Frogn Sellæg og Kari Mjølhus. Sistnevnte møtte som varamedlem for Anne Lise Rønneberg, som hadde forfall.

Ved brev av 24. oktober 2005 har advokat A inngitt klage på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt for sorenskriver B, som ved brev av 21. november og 16. desember 2005 har avgitt uttalelse. Videre er det innhentet saksdokumenter fra Domstoladministrasjonen vedrørende det aktuelle forhold, herunder klagebrev fra advokat A og advokat C av hhv 11. og 12. februar 2005, samt sorenskriver B's redegjørelse til Domstoladministrasjonen av 2. mars 2005.

Saksforholdet er i korthet følgende:

Klagen gjelder X tingretts behandling av en barnefordelingssak der advokat A var prosessfullmektig for en av partene. Saken ble behandlet av sorenskriver B.

Advokat A's motpart fremsatte den 19. oktober 2004 blant annet begjæring om midlertidig avgjørelse vedrørende den daglige omsorg for barnet. Rettsmøte ble avholdt 29. desember 2004, og tingrettens kjennelse i sak om midlertidig avgjørelse ble avsagt den 2. mars 2005. Stevning i sak om daglig omsorg og samværsrett ble fremsatt av advokat A den 9. desember 2004. Hovedforhandling ble avholdt 10. mai 2005, og tingrettens dom ble avsagt 30. juni 2005. På vegne av advokat A's klient ble dommen den 29. juli 2005 påanket. Anke og tilsvar ble oversendt Y lagmannsrett ved tingrettens ekspedisjon av 26. oktober 2005.

Prosessfullmektigene i saken har tidligere fremmet klage over domstolens saksbehandling til Domstoladministrasjonen.

Klager – advokat A - har i hovedsak vist til følgende:

Det klages over tingrettens saksbehandling. Blant annet har tingretten unnlatt å sende den ene parts prosessinitiativer til den andre part. Dette gjelder blant annet motpartens begjæring om midlertidig avgjørelse i sak om daglig omsorg av 19. oktober 2004, som han og hans klient var ukjent med inntil sakens dokumenter ble oversendt i forkant av rettsmøtet 29. desember 2004. Likeledes ble stevningen av 9. desember 2004 fremsatt på vegne av hans klient, ikke oversendt motparten eller bekreftet mottatt av tingretten.

Stevningens begjæring om mekling i henhold til barneloven § 61 ble ikke behandlet og er heller ikke senere besvart av verken domstol eller motpart.

Ved prosesskrifter av hhv 21. og 25. januar 2005 ble retten informert om at motparten reiste med barna til en annen kant av landet. Den 9. februar 2005 ble rettens kjennelse om midlertidig avgjørelse etterlyst. Prosesskriftet er ikke besvart. Den 11. februar 2005 fremsatte han klage til Domstoladministrasjonen, og motparten gjorde det samme 12. februar 2005. Tingrettens kjennelse ble mottatt 2. mars 2005. Samme dag besvarte domstolen klagen til Domstoladministrasjonen.

I rettsmøte 29. desember 2004 begjærte begge parter D oppnevnt som sakkyndig. Ved prosesskrift av 14. februar 2005 ble det fremsatt skriftlig begjæring om oppnevning av D som sakkyndig, samt innsigelse mot domstolens habilitet. Prosesskriftet er ikke besvart. Retten oppnevnte senere en annen sakkyndig.

Ved prosesskrift av 1. mars 2005 ble habilitetsinnsigelsen gjentatt, samt hovedforhandlingen berammet til 8. mars 2005 begjært utsatt. Prosesskriftet er ikke besvart.

Dommeren tok kontakt pr telefon den 3. mars 2005 for omberømmelse av hovedforhandlingen. Det ble bedt om å avsette to dager til hovedforhandlingen, hvilket ble muntlig bekreftet. Hovedforhandlingen ble berammet til 10. mai 2005, og det ble avsatt kun en dag. På grunn av tidspress under hovedforhandlingen måtte flere vitner frafalles. Øvrige vitneforklaringer ble redusert og innskrenket. Retten nektet å fortsette hovedforhandlingen utover kl 15. Prosedyrene ble innskrenket til fem minutter. Forholdene ble anmodet protokollert, noe som ble nektet.

Tingrettens dom av 30. juni 2005 ble den 29. juli 2005 påanket. Anken er fortsatt ubehandlet. Anken er ikke oversendt til motparten, krav om tilsvar er ikke innkommet, og ankedomstolen har ikke fått oversendt anken til behandling.

Det er flere ganger gjort forsøk på å kontakte tingretten pr telefon, men det er ikke oppnådd kontakt med behandlende dommer. Videre har han kontaktet ankedomstolen, Y lagmannsrett, som derpå har purret X tingrett pr. telefon. Det er i tillegg purret skriftlig og varslet klage overfor X tingrett. Det vises til vedlagte brev til X tingrett av 20. september 2005, brev til Y lagmannsrett av 20. september 2005 og brev til X tingrett fra Y lagmannsrett av 22. september 2005. De nevnte brev er ikke besvart av X tingrett.

De påklagede forhold kan tilskrives administrerende dommer, sorenskriver B.

Innklagede – sorenskriver B - har i hovedsak vist til følgende:

Mesteparten av klagen gjelder forhold som er knyttet til forrige klage fra advokat A fremsatt for Domstoladministrasjonen. Han regner den saken som avsluttet.

Det er positivt feil at anken av 29. juli 2005 fra advokat A står ubehandlet ved X tingrett. Dette synes å være klagens hovedpoeng. Det vises til vedlagte kopi av tingrettens brev av 26. oktober 2005, der det fremgår at anketilsvar er inngitt og saken oversendt lagmannsretten.

Det tas forøvrig en generell reservasjon når det gjelder riktigheten i advokat A's øvrige fremstilling av faktum. Det vises til at advokaten på telefon benektet å ha fått innkalling til

rettsmøte, og at han fortsatt tvilte på dette etter at han fikk meddelt at tingretten satt med hans egen underskrift på innkallingen.

Mellom klagerens klient og dennes motpart er det brakt inn fire tvister for tingretten, og retten er ikke kjent med at partene eller advokatene på noe tidspunkt i noen av sakene har vært i stand til å bli enige om den minste ting. Konfliktnivået er høyt.

Hvilke fakta han ut over dette skal redegjøre for er han i villrede om. Saksdokumentene ligger pr i dag i lagmannsretten og må eventuelt utlånes derfra dersom det er ønskelig med ytterligere opplysninger.

Som det fremgår foran har utvalget også mottatt saksdokumenter fra Domstoladministrasjonen vedrørende det aktuelle saksforhold. Fra sorenskriver B's redegjørelse til Domstoladministrasjonen av 2. mars 2005 siteres følgende:

”Det kan opplyses at kjennelse i saken nå er avsagt, at sakkyndig er engasjert i hovedsaken, at hovedforhandling er berammet og jeg muntlig overfor begge advokater har beklaget saksbehandlingen og forklart hvorfor dette har skjedd.

Den sendrettige saksbehandling skyldes at undertegnede i lange perioder denne vinteren har vært delvis arbeidsufør på grunn av depresjon, som igjen skyldes at ...”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Av domstoloven § 237 fjerde ledd følger at dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at det påklagede forhold fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med forholdet. Det er opp til utvalget selv å vurdere om det vil ta opp til behandling en klage når denne fristen er utløpt. Det er en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling at klagen er framsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt. Videre gjelder det en absolutt frist på ett år. Når denne er utløpt, har utvalget ikke anledning til å behandle saken.

Tilsynsutvalget legger til grunn at klagen gjelder sorenskriverens behandling av tre forhold; begjæringen om midlertidig avgjørelse, hovedsaken og oversendelse av anke til lagmannsretten.

Klagen er datert 24. oktober 2005 og ble innstempet 1. november 2005. Klagefristen på tre måneder er derfor utløpt for så vidt gjelder begjæringen om midlertidig forføyning og hovedsaken. Utvalget viser til at begjæringen om midlertidig avgjørelse ble avgjort ved tingrettens kjennelse av 2. mars 2005, og at dom i hovedsaken ble avsagt 30. juni 2005. Klagen som gjelder tingrettens behandling av anken ligger innenfor tremånedersfristen. Alle forholdene ligger innenfor ettårsfristen.

Tilsynsutvalget finner at forholdene bør ses under ett og tar klagen i sin helhet opp til behandling, jf. domstolloven § 237 fjerde ledd. Det legges blant annet vekt på at både klager og motpartens prosessfullmektig tidligere har tatt saksbehandlingen opp med Domstoladministrasjonen, uten at de der ble orientert om klageadgangen til Tilsynsutvalget.

Til klagers anførsler i hovedsaken vedrørende habilitet, oppnevning av sakkyndig, avsatt tid for hovedforhandling, avskjæring av vitner osv bemerkes at dette er forhold som kan brukes og her også har blitt brukt som grunnlag for kjæremål eller anke til lagmannsretten. Disse forhold kan Tilsynsutvalget ikke prøve, jf. domstolloven § 236 siste ledd.

Utvalget vil bemerke at barnefordelingssaker og særlig begjæring om midlertidig avgjørelse skal prioriteres høyt.

Begjæringen av 19. oktober 2004 om midlertidig avgjørelse ble ikke lovlig forkynt eller på annen måte gjort kjent for motparten. Motparten ble først gjort kjent med begjæringen da sorenskriveren ringte til ham og klager like før jul for å innkalle til rettsmøte, det vil si at det gikk i overkant av to måneder fra begjæringen innkom til den kom til motpartens kunnskap. Klager hadde i mellomtida (19. november 2004) etterlyst saken uten å få noen tilbakemelding fra sorenskriveren.

9. desember 2004 tok klager ut stevning i saken. Stevningen med pålegg om tilsvar ble ikke sendt til forkynning for motparten. Først i romjula - noen dager før rettsmøtet 29. desember 2004 - fikk motparten tilsendt begjæringen om midlertidig avgjørelse og stevningen.

Det er uklart for utvalget om det ble sendt formell innkalling til rettsmøtet med angivelse av hva som skulle behandles. Det legges til grunn at rettsmøtet gjaldt begjæringen om midlertidig avgjørelse. Kjennelse ble avsagt 2. mars 2005, det vil si nesten 5 måneder etter at begjæringen var innkommet og ca 2 1/2 måneder etter at rettsmøte var holdt. Både klager og motparten rettet flere henvendelser til sorenskriveren uten at disse ble besvart. Utvalget antar at tidsforløpet og manglende svar hadde sammenheng med de forhold sorenskriveren har redegjort for i sitt brev av 2. mars 2005 til Domstoladministrasjonen. Etter utvalgets mening burde sorenskriveren ha varslet partene om situasjonen og opplyst at det ville ta noe tid før kjennelse kunne bli avsagt.

Utvalget mener at det av foranstående følger at behandlingen av begjæringen om midlertidig forføyning var svært mangelfull.

Saksbehandlingen i hovedsaken var også mangelfull. Når tingretten mottok stevningen, skulle sorenskriveren straks foretatt en foreløpig prøving av stevningen, og om den var i orden, sendt den til forkynning for motparten med pålegg om å gi tilsvar innen en bestemt frist. Dette ble ikke gjort, noe utvalget vil betegne som en forsømmelse.

Til klagers anførsel om at begjæring datert 14. februar 2005 om oppnevning av sakkyndig ikke ble besvart, vil utvalget bemerke at etter det opplyste må sakkyndig ha blitt oppnevnt i løpet av en måneds tid. Utvalget har derfor ikke noe å bemerke på dette punkt.

Når det gjelder behandlingen av anke over tingrettens dom vil utvalget bemerke:

Sorenskriveren har framlagt tingrettens oversendelsesbrev til lagmannsretten datert 26. oktober 2005. Ved dette brevet oversendes ankeerklæring av 29. juli 2005, brev av 19. august 2005 med vedlegg fra klager, prosesskrift av 19. august 2005 og prosesskrift (tilsvar) av 6. september 2005 fra motpartens advokat. Det er ikke opplyst om anken ble forkynt for motparten, og om det ble gitt pålegg om tilsvaer.

Sorenskriveren ble tilskrevet ved lagmannsrettens brev av 22. september 2005 etter henvendelse fra klager og bedt om å forberede ankebehandlingen på vanlig måte samt snarest mulig deretter oversende saken til lagmannsretten.

Utvalget legger etter dette til grunn at anke og tilsvaer ble liggende ubehandlet i tingretten fra 6. september 2005 til 26. oktober 2005, og at klageren flere ganger i løpet av denne perioden forgjeves forsøkte å få kontakt med sorenskriveren pr. telefon. Klager henvendte seg også pr. brev, men dette ble ikke besvart.

Barnefordelingssaker skal som nevnt gis høy prioritet. I dette tilfelle gikk det 50 dager fra tilsvaer forelå og til saken ble oversendt lagmannsretten. Sorenskriveren unnlot dessuten å besvare flere telefoniske henvendelser og brev fra klager. Ut fra tidligere sendrektighet, partenes klage til Domstoladministrasjonen og lagmannsrettens påminning i brev av 22. september 2005 hadde sorenskriveren etter utvalgets mening en særlig oppfordring til å påskynde saken og sørge for oversendelse til lagmannsretten. Det var tale om en ren ekspedisjonssak.

Utvalget finner på bakgrunn av ovenstående at saksbehandlingen er kritikkverdig. Sorenskriveren behandlet ikke saken slik han skulle og lot være å besvare henvendelser fra partene. Forsømmelsene knytter seg særlig til begjæringen om midlertidig forføyning og manglende oversendelse av anke (og tilsvaer) til lagmannsretten. Behandlingen eller rettere sagt manglende behandling er ikke akseptabel.

Utvalget vil bemerke at en embetsleder som blir syk eller av andre grunner ikke klarer å utføre sine plikter som dommer, må sørge for at andre dommere ved embedet tar over hans eller hennes gjøremål, og om dette ikke er mulig, ta problemene opp med Domstoladministrasjonen og be om å få konstituert en dommer i stillingen. Under enhver omstendighet må henvendelser fra parter og andre besvares enten av domstolleder selv eller andre tilsatte i domstolen.

På grunnlag av foranstående og etter en samlet vurdering finner utvalget at sorenskriveren ved sin behandling av saken ikke har overholdt sine plikter og opptrådt i strid med god dommerskikk. Utvalget finner følgelig at det samlet sett er så vidt mye å bebreide sorenskriveren at vilkårene for å reagere med kritikk etter domstoloven § 236 er til stede.

Utvalget legger til grunn at den kritikkverdige behandlingen av saken langt på vei har sin årsak i helt spesielle omstendigheter. Utvalget finner imidlertid ikke at det kan være avgjørende for vurderingen av om det er grunnlag for kritikk.

Tilsynsutvalget for dommere har etter dette fattet slikt enstemmig

vedtak:

Sorenskriver B gis kritikk for å ha opptrådt i strid med god dommerskikk.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.

Kopi av dette vedtak sendes Domstoladministrasjonen og Justisdepartementet til orientering.